

HO'OU LU LĀHUI
Regenerating Oceania
13th Festival of Pacific Arts & Culture
Hawai'i 2024

MO'OLELO HĀLĀWAI A KE KOMIKINA NO KA HO'OLAULE'A NO'EAU A
MO'OMEHEU PĀKĪPIKA

PO'AKAHI, 5 KEKEMAPA, 2022, HOLA 3:00 'AUI

MA O ZOOM: HĀLĀWAI WIKIŌ A LEO

Nā Lālā Komikina i Kū Mai:

Kalani Ka'anā'anā	- Ke'ena Kuleana Ho'okipa o Hawai'i (HTA)
Maenette Ah Nee-Benham	- Koho 'Ia E Ke Kia 'āina
Māpuana de Silva	- Kaiāulu
Sylvia Hussey	- Ke'ena Kuleana Hawai'i (OHA)
Jarrett Keohokālole	- 'Aha Kenekoa o Hawai'i (hō ea i ka hola 3:20 'aui)
Jamie Lum	- Ke'ena Ho'omohala Waiwai a Ho'okipa (DBEDT)
Kehaulani Pu'u	- Ke Kūlanakauhale a Kalana o Honolulu

Nā Hoa Kipa:

Brendon Bunag	- Kaiāulu
Mamiko Carroll	- Kaiāulu
Maka Casson-Fisher	- Ke'ena Kuleana Ho'okipa o Hawai'i (HTA)
Eric Chang	- Kaiāulu
Lynn Martin Gratin	- Kaiāulu
Keali'i Haverly	- Kaiāulu
Monte McComber	- Lālā Komikina Kāko'o i ka CPAC
Ngahiraka Mason	- Kaiāulu
Aaron Salā	- Luna Ho'olaule'a
Makanani Salā	- Kaiāulu
Mālia Sanders	- 'Ahahui Ho'okipa 'Ōiwi Hawai'i
Mikki-tae Tapara	- Kaiāulu
Pris Texeira	- Kaiāulu
Margo Vitarelli	- Kaiāulu

Nā Limahana:

Elise Amemiya	- Loio Kuhina
Timothy Tiu	- DBEDT
Scott Tome	- DBEDT
Marlene Hiraoka	- DBEDT

Mo'olelo Hālāwai o ke Kōmike no ka Ho'olaule'a No'eau a Mo'omeheu Pākīpika 13
Pō'akahi, 5 Kekemapa, 2022, hola 3:00 'aui
'Ao 'ao 2 o 6

Nā Mihi:

Snowbird Bento - Kaiāulu
Richard Onishi - 'Aha Lunamaka'āinana o Hawai'i

HO'OMAKA

Ua ho'omaka ka Luna Ho'omalua Kalani Ka'anā'anā i ka hālāwai i ka hola 3:08 'aui. Mahalo a aloha akula 'o ia i nā mea i hō'ea keleka'a'ike mai me ka mālama pū i ke kīkolā no nā lālā Komikina: ka Luna Ho'omalua Kalani Ka'anā'anā, Mike Ah Nee-Benham, Mike Hussey, Mike Lum, Mike de Silva, a me Mike Pu'u. Ua ho'oku'u 'ia 'o Mike Bento a me Mika Onishi. Ua komo 'o Mika Keohokālole i ka hālāwai ma hope mai i ka 3:20 'aui.

Ua mālama 'o Mike Ah Nee-Benham i ka wehena no ka ho'olaule'a 'ia o ka Makahiki ma ka maluhia, ka mahalo, a me nā hana po'okela. Ua 'ike 'ia kona mana'o ma kahi mo'olelo kākuni pōkole 'o "Boy with a Gift" i haku 'ia na Michelle Zheng no kāna pāhana noi'i hope loa he haumāna o ko ke Kulanui o Hawai'i ma 'Ewa Kula no ka Pāpaho Hakuhi. Ma ka ha'i 'ia na Puanani Burgess, ua hō'ike 'ia ke 'ano e pā ai ka piko'u i ke 'ano e nānā ai ke kanaka iā ia iho. Ma ka hō'ike i ka mo'olelo o kou inoa, kaiaulu, a makana ka mea e 'ike 'ia ai kou 'ano he kanaka, kāna mea nui ho'i i pa'u ai me nā haumāna papa 11 a 12 o ke Kula Ki'eki'e o Wai'anae. Lana ka mana'o o Mike Ah Nee-Benham e ho'omana'o ka po'e a pau i ka makana i ke kau Makahiki a me ka wā lānui.

Ua mahalo akula ka Luna Ho'omalua iā Mike Ah Nee-Benham i kona mana'o ho'omaopopo i ka hana e pono ai i ka MH 2024 no ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika.

'OLELO HŌ'IKE A KA LEHULEHU

Ua kono ka Luna Ho'omalua i nā lālā o ke ākea e hō'ike mana'o no nā kumuhana o ka papa kumumana'o. No ka 'ole, ho'omau akula 'o ia i nā kumuhana 'ē a'e.

'ĀPONO I KA MO'OLELO HĀLĀWAI 9 NOWEMAPA, 2022

Ua kāka'ahi 'ia akula ka mo'olelo hālāwai 9 Nowemapa 2022 me ka nānā pū 'ia e nā Lālā Komikina. Ua nīnau ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā inā he mana'o a mana'o ho'ololi i ka mo'olelo. No ka 'ole, noi akula 'o ia he mana'o ho'oholo i ho'okō 'ia na Mike Hussey i kāko'o 'ia na Mike de Silva. Hāpai 'ia akula ke koho ma ke kīkolā a penei nā Lālā Komikina e 'āpono ana i ka mo'olelo hālāwai 9 Nowemapa 2022 me ia nō: ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā, Mike Ah Nee-Benham, Mike de Silva, Mike Hussey, Mike Lum, a me Mike Pu'u.

KA NŪ HOU NO NĀ WĀ HUI I 'ĀPONO 'IA, ME KA HAHAI PONO 'ANA I KE KĀNĀWAI 103, KE KAU KĀNĀWAI O HAWAI'I 2021

Ua hō'ike ka Luna Ho'omalua no ka hui 'ole 'ana o ke Kōmike Ho'okele (VC), eia na'e, ua hui ke Kōmike Wahi a Papa Hana (VC) ma ka 17 Nowemapa 2022, a e 'ike 'ia ia mo'olelo ma kā lākou kumuhana ma hope mai o ka hālāwai.

KA HŌ'IKE'IKE, KE KŪKĀKŪKĀ, A ME KA HANA PILI I KA PALAPALA HŌ'IKE A KA LUNA HO'OLAULE'A

Ua kāhea ka Luna Ho'omalū i ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a Salā e hō'ike i ka mo'olelo Luna Ho'okele. Ua mahalo ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a iā Mike Ah Nee-Benham no ka wehena. Ua hō'ike pū akula i ka mahalo 'ia o kā Michele Zheng kākuni a me kona hana pū 'ana no ka Center for Disease Control and Prevention (CDC).

Ua hō'ike ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a no ka holo o nā kūkā no ka ho'okumu 'ia o kekahi pilina kālā me ka East-West Center (EWC). Aia ka AC a me ka EWC ke ho'opa'a nei i nā kuleana e hiki ai i ko ka EWC ke 'ae i ke kālā no ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika. Ua ho'omaka nō ho'i 'o ia e 'ae i nā makana manawale'a mai nā hui hā'awi manawale'a no ke kāko'o kālā i ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika 2024. Eia hou, ua mahalo pū ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a iā Mike Bento i kāna hana ma ka ho'opa'a 'ana i ka 'Aelike Hana (MOU) me Nā Kula 'o Kamehameha no ka Wehena Wa'a o ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika.

Ua holo kekahi hālāwai me ka VC a ua kupu ka hopohopo i nā hanana 'ē a'e e emi ai paha ka nānā 'ia o ka Ho'olaule'a; eia na'e, ua hō'oia ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a i nā Lālā Komikina i ka pahuhopu 'o ka ho'ohana 'ana i nā wahi a pau, a 'o ka 'īkoi o nā papa hana ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika. Ua hō'ike 'o ia no ka hō'ike 'ana o Mike Lum i kāna mo'olelo ma hope mai ma ka papa kumumana'o.

Ua hō'ike pū ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a no ka holo maika'i o ke kipa 'ana o ke kime The Pacific Community (SPC) Human Rights and Social Development i kipa i nā lā 6-12 o Nowemapa. Ua kipa ka hui i kekahi o nā wahi e hāpai 'ia nei no ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika 2024 e la'a ke Kulanui o Hawai'i ma Mānoa, ka Hawai'i State Art Museum, ke Kikowaena Hālāwai o Haai'i, ka Hale Hō'ike'ike 'o Pīhōpa, ka Polynesian Culture Center, ka EWC, a me ka Royal Hawaiian Center. Ua mahalo akula 'o ia i ke Komikina i ka 'ae he wā e hō'ike ai ke Kauka Young no ka Regional and Cultural Strategy ma ka hālāwai Komikina i hala iho nei. 'O kekahi hopena o ke kipa 'ana, he mana'o kona e 'ike ke Komikina i ke kuleana o ka SPC a pehea e kāko'o ai i ka mālama 'ana o ko Hawai'i i ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika 13.

He mana'o ko The Council of Pacific Arts and Culture (CPAC) e mālama he hālāwai hui kino ma Malaki 2023 ma Honolulu. 'O ka pahuhopu o ka hālāwai ka hō'ike i ka 'ike no nā papa hana, a pēlā aku. Ke hana nei ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a me ka SPC ma ka ho'opa'a i ka papa kumumana'o no ka hālāwai a me ka hana pū 'ana me ka CPAC a me ke Komikina ma luna o ia mau kumuhana kekahi.

I mea e maka'ala 'ia ai nā palena pau i ho'opa'a 'ia na ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a no ka pau 'ana o ka makahiki 2022, 'o ia ho'i ke kō o ke kahuapa'a, ke kūkā 'ana me ka Māhele Moku'āina o 'Amelika Hui Pū 'Ia, a me ka ho'ouna 'ia o nā kono kūhelu. Na Mike Lum e hō'ike no kēia no ka mea nāna e pūlima i ua leka kono nei.

Ua hō'ike ka Luna Ho'omalū no ke komo 'ana o Mika Keohokālōle i ka hālāwai ma ka 3:20 'āui.

Ua nīnau 'o Mike Lum i ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a inā ke holo nei ke kūkā 'ana me ka EWC no ke ala e loa'a ai ke kālā. Hopohopo 'o ia i ka papa manawa e kō ai ka 'aelike a he he makemake e 'ike pono no ka wā e kō pono ai. Ua hō'ike 'o Mike Ah Nee-Benham no ka hui 'ana o lāua 'o Mike Hussey me ka EWC. Ua hō'ike ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a, inā 'a'ole pa'a ka 'aelike ma ka makahiki kālā 2023, e hiki i ka Native Hawaiian Hospitality Association (NaHHA) ke kāko'o a kūhelu ka 'aelike me ka EWC.

Ua nīnau ka Luna Ho'omalū iā Mike Ah Nee-Benham inā ua pili kona mana'o i kāna e hō'ike ai ni kekahi kumuhana o ka papa kumumana'o. Ua hō'ōia mai 'o ia i ka pololei.

KA HŌ'IKE'IKE, KE KŪKĀKŪKĀ, A ME KA HANA PILI I KA NŪ HOU MAI KE KŌMIKE PAPA LUNA HO'OKELE

Ua hō'ike ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā ma mua mai i ko Mike Ah Nee-Benham hō'ōia 'ana i kāna mo'olelo ma ka pō'aiapili o kā ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a mo'olelo.

KA HŌ'IKE'IKE, KE KŪKĀKŪKĀ, A ME KA HANA PILI I KE KŌMIKE WAHI A ME KA NŪ HOU MAI KE KŌMIKE PAPA HANA

Ua hō'ike 'o Mike Lum i ka hui 'ana o ka VC ma ka 17 Nowemapa 2022. I loko nō o ko ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a hō'ike 'ana no ia mau mana'o, ua makemake 'o ia e hāpai i kekahi mau hana. Ma ka hālāwai, ua kūkā no ka ho'olako kālā no kekahi mau hanana ma waho aku o ka Ho'olaule'a i ulu a'e ai ko Mika Onishi mana'o e hāpai i ka wā e hui ai me ka hui Kanihela o Hawai'i. Mana'o 'o ia, e pono e kālele ma nā koina ho'olako kālā i mea e hiki ai i ko Hawai'i ke ho'okō i kona kuleana he mea mālama no nā mea e pono ai nā 'elele komo. I mea hō'ōia, ua hō'ike 'o Mika Onishi i kona ho'oka'a'ike 'ana me kēlā me kēia lālā o ka hui Kanihela me ke noi pū 'ana he hālāwai i ka wā e ho'i ana no ka lānuī. Ua hō'ike pū ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a no kona hui 'ana me Mika Onishi me ke kūkā i ka 'imi 'ana aku i ka hui Kanihela. Ua hō'ike ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a no ka Māhele Moku'āina o 'Amelika Hui Pū 'Ia, he mea ho'okele papa hana a kālā e holo ana no nā hanana pili Pākīpika 'o ia ho'i ka 'i'o a me ka hō'ike honua. I ka holo 'ana o ka hālāwai, ua kūkā 'ia ke ala e ho'oka'a'ike ai me ka Māhele Moku'āina no kekahi mau hanana kiko'i. Makemake pū e 'ike i ke ala e pili ai me nā hui lūlū kālā nui no ia 'ano kāko'o.

Ua ho'omau 'o Mike Lum ma kāna mo'olelo no ka mea nui 'o ka ho'ouna koke 'ia o nā leka kono. Ma ka hālāwai VC, ua hō'ike 'o ia i kona mana'o laulā no ke 'ano i ho'olauka'i 'ia ai nā leka kono i ka MH 2018. 'Oia e lilo ana ka moho kia'āina Green 'o ia ke Kia'āina i nā lā e hiki mai ana, ua hāpai 'o ia e ho'ouna 'ia nā leka kono ma lalo o kāna pūlima 'ana i mea e kono 'ia ai nā hui mai nā 'āina i ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika. Ua hō'ike ka Luna Ho'omalū i kona mana'o no ka pā nui paha o ka papa manawa i ka ho'ouna 'ia o nā leka kono ma ka pae Pekelala. Inā he mana'o kū'ē, ua ho'olale 'o ia e hāpai mana'o. I lōkahi, ua holo ka mana'o no ko ke Kia'āina Ige pūlima 'ana i nā leka kono e like me ka MH 2018. Makemake 'o ia e ho'oholo ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a i ke ala e holomua ai. Ua kāko'o 'o Mike de Silva a hō'ike pū no ka ho'ouna 'ia o nā leka kono i ka wā i hala na ke Kia'āina o Hawai'i, no laila, e

aho na ke Kia'āina o Hawai'i e kono aku i nā 'āina no ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika 2024. Ua hō'ike ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a no ka mana'o o ka SPC, mai ko lākou kuana'ike, he hana kūhelu wale nō paha nā leka kono i hō'ano hou 'ia no ka loa'a mua mai i ka CPAC o nā leka kono i ka MH 2018, a 'o ia mau nō ka maika'i o ia mau leka kono. E hana pū ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a me ka AC a me ke Ke'ena Kia'āina e ho'okō 'ia ai kēia mau hana.

Ua ho'omaopopo akula 'o Mike de Silva i ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a i ke ko'iko'i o ka nānā mua 'ana o ka SPC ma mua o ka ho'ouna 'ia o kekahi mea, a pēlā pū ka unuhi 'ia i ka 'ōlelo Palani, a me ka ho'ouna 'ia o nā mana 'ōlelo Pelekānia a Palani i ka wā ho'okahi.

Ua 'ōlelo 'o Mike Lum no ke noi 'ana o ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a i ke kōkua o ka VC ma ke kipa kino 'ana i nā wahi, a ma ke keleka'a'ike paha, i mea e ho'ohana piha 'ia ai ia mau wahi nei.

Ua nīnau 'o Mike de Silva iā Mike Lum inā ua hō'ea kekahi o ka VC i kekahi Ho'olaule'a i mea kōkua i ka ho'oholo 'ana i kahi maika'i loa. Hō'ike 'o Mike Lum no ka noho 'ana o Mike Bento me ke komo pū 'ana ho'i o ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a. Ua 'ōlelo 'o Mike Lum, inā e makemake 'o Mike de Silva e komo, hiki i kekahi lālā Komikina ke ha'alele i mea e 'a'e 'ole 'ia ai ka nui lālā komo. 'Ōlelo 'o Mike de Silva, inā e makemake kekahi e ha'alele, 'olu'olu nō 'o ia i ke kōkua.

HŌ'IKE'IKE, KŪKĀKŪKĀ, A HANA NO NĀ HANA HO'OULU KĀLĀ A KĀKO'O HO'OULU KĀLĀ

Ua 'ōlelo ka Luna Ho'omalū, ua ho'opa'a mua 'ia kēia kumuhana no ka papa kumumana'o o 'Okakopa. Ma luna o ka mo'olelo a ke Kōmike Ho'okele (AC), ua nīnau 'o ia i nā lālā inā he kumuhana no ka ho'oulu kālā e kūkā 'ia.

Ua hō'ike ka Luna Ho'omalū no ka hana pū 'ana o ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a ma ka 'ōnaehana e holonei me ko NaHHA 'o ia ka hoa kākō'o kālā kūmanawa, he ho'omākaukau nō na'e ka mea e pono ai ke hiki 'ole i ko NaHHA ke 'auamo i ua kuleana nei. Hopohopo ka Luna Ho'omalū i ke ala e kākō'o pono ai i ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a, ke ala e mau ai kona hai 'ia, a me ka ho'oulu kālā e pono ai i mea e loa'a ai ke kālā e mālama 'ia ai ka Ho'olaule'a. Ua 'ōlelo ka Luna Ho'omalū, he mau nīnau kēia e kūkā ai ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a a me nā lālā pū kekahi. Ua hō'ike ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a no ka loa'a o ke kālā ho'ohiki mua 'ia he \$150,000 e pono ana e ho'onoho 'ia. A i ka MH 2022, ua hō'ike ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a no ka ho'olako 'ana o ka Hawai'i Pacific Foundation he \$250,000 i ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika, 'o ia ho'i ka \$150,00 no ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika a me ka \$100,000 i ke Kulanui o Hawai'i ma 'Ewa no ke kākō'o i ka Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika. Ua hō'ike 'o Mike Ah Nee-Benham, e kākō'o ia kālā i ka uku 'ia o ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a. E like me ka loa'a mai o ke kālā, e hiki i ka AC ke ho'oholo palekana i ka mo'ohelu no ka ho'oulu kālā, a pēlā aku. He kū nō i ka mo'ohelu i ho'opa'a a i 'āpono mua 'ia.

Mo'olelo Hālāwai o ke Kōmike no ka Ho'olaule'a No'eau a Mo'omeheu Pākīpika 13
Pō'akahi, 5 Kekemapa, 2022, hola 3:00 'aui
'Ao 'ao 6 o 6

Ua 'ōlelo ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a, he mau ala e hana ai me ka loa'a 'ole o ka 'aelike hana. Hiki i ka mea ho'olako kālā ke hā'awi he pila kīko'o nona ka 'ōlelo e kia ana ma ka 'ōlelo kiko'i e kāko'o ana i nā lawelawe kāko'o. A pa'a ka hoa kāko'o kālā pa'a, he mau ala e loa'a ai ke kālā; eia na'e, maika'i ke ho'opa'a 'ia he papa ho'ākāka kuleana.

No ka uku 'ia o ka Luna Ho'okele Ho'olaule'a, makemake 'o ia e kūkā 'ia ma kekahi hālāwai AC. Ua hō'ike ka Luna Ho'omalū, mai kona kuana'ike, he mau kumuhana e pono ai ka AC. E kūkā ka AC a hō'ike hou i ke Komikina ma ka hālāwai o Ianuali.

'ŌLELO HŌ'IKE A KA LEHULEHU

Ua kono hou ka Luna Ho'omalū i ke ākea e hāpai mana'o. No ka 'ole, ua ho'omau akula i nā ho'olaha.

NĀ HO'OLAHA

Ua kūkā 'ia nā hālāwai no ka hapahā mua o ka MH 2023. I loko nō o ka ho'oholo 'ana o ke Komikina e hālāwai he 'elua manawa o ka māhina i ka hapahā mua, ua hāpai 'o ia e mālama 'ia nā hālāwai he ho'okahi manawa o ka māhina no ke ku'ia o ka papa manawa.

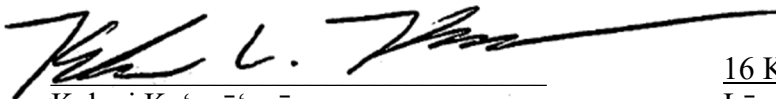
KA HO'OPA'A HĀLĀWAI – 9 IANUALI, 2023

E mālama 'ia kekahi hālāwai Komikina Ho'olaule'a Hana No'eau a Mo'omeheu Pākīpika ma ka Zoom ma ka 9 Ianuali 2023, 3 'aui.

HO'OKU'U

Ua ho'oku'u ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā i ka hālāwai i ka 3:51 'aui.

Me ka ha'aha'a iho nō,

Kalani Ka'anā'anā
Luna Ho'omalū

16 Kekemapa, 2022
Lā